

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobce: **D. M.**
zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
se sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
IČ 00007064, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 25. 9. 2025, č. j. MV-139400-4/SO-2025,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 25. 9. 2025, č. j. MV-139400-4/SO-2025, se zrušuje a věc se žalované vrací k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku ve výši 21 404 Kč k rukám jeho právního zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou, podanou u nadepsaného soudu dne 29. 10. 2025, domáhal přezkumu

rozhodnutí žalované, uvedené v záhlaví rozsudku, kterým bylo zamítnuto odvolání ve věci žádosti žalobce o vydání cizineckého pasu podle § 113 odst. 6 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Tuto žádost zamítlo Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 16. 7. 2025, č. j. OAM-25718-17/CD-2025 ve spojení s opravným rozhodnutím ze dne 14. 8. 2025, č. j. OAM-25718/20/CD/2025 pro nesplnění podmínky uvedené v § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

II. Žalobní argumentace

2. Žalobce namítá, že skutkový stav nebyl zjištěn dostatečně, neboť správní orgány vycházely převážně ze zastaralých a obecných podkladů, z nichž část pochází z roku 2022 a nejnovější zpráva týkající se stavu armády je z 19. 6. 2023, tedy z období před ázerbájdžánskou ofenzivou, která začala 19. 9. 2023. Je nepochybné, že tato ofenziva mohla zásadním způsobem změnit poměry v arménské armádě, včetně přístupu k výcviku branců a plnění branné povinnosti, a tím i zvýšit rizika šikany a nebojových úmrtí v armádě. Správní orgány se podle žalobce omezily na obecné informace o zemi původu a branné povinnosti, aniž by provedly individuální posouzení jeho situace. Žalobce v této souvislosti poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2022, č. j. 55 A 15/2022-38, z něhož vyplývá, že při absenci informací o zacházení s osobami bez jazykových a sociálních vazeb na zemi původu může být riziko porušení práv podle čl. 2 a 3 Úmluvy zvýšené, a současně že pokud jsou ve věci uplatněna myslitelná tvrzení žalobce podložená více zdroji, s nimiž se správní orgán nijak nevypořádá, nelze považovat skutkový stav za dostatečně zjištěný a přetrvávají obavy, že by žalobce mohl být vystaven jednání ve smyslu čl. 2 nebo 3 Úmluvy. Žalobce dále zdůrazňuje, že rozhodující není samotná skutečnost, že v České republice žádal o mezinárodní ochranu, nýbrž vliv dřívějšího působení jeho matky na možnost, že by se stal terčem jednání porušujícího čl. 2 nebo čl. 3 Úmluvy, přičemž správní orgány k této okolnosti nezjistily žádné informace a tyto faktory neposuzovaly v jejich souhrnu, ale pouze izolovaně a na základě obecných a zastaralých podkladů.
3. Žalobce namítá, že správní orgány věc nesprávně právně posoudily, neboť jeho obavy nelze považovat za prima facie neopodstatněné. Uvádí, že se obává šikany a problémů zejména v souvislosti s prokazatelnými obtížemi, jimž v minulosti čelila jeho matka, přičemž existenci určitého nebezpečí připustilo i Ministerstvo vnitra v azylovém řízení, ačkoliv azyl udělen nebyl. Armáda je podle žalobce prostředím uzavřeným vnějším dohledu, a proto může představovat prostor vhodný pro šikanu či odvetu ze strany sympatizantů předchozího režimu. Žalobce zdůrazňuje, že samotná skutečnost, že jemu ani jeho rodině nebyl udělen azyl, nemůže být rozhodující, neboť azyl je institutem ultima ratio. I v situaci, kdy zjištěné nebezpečí nedosahuje intenzity pronásledování, je nutné se jím zabývat, zejména v kontextu dalších individuálních okolností případu.
4. Za nesprávné považuje žalobce rovněž odkazování na obecnou legitimitu branné povinnosti či existenci náhradní vojenské služby. Správní orgány se měly zabývat tím, zda v důsledku poměrů v armádě a vztahů mezi branci nehrozí reálné riziko újmy na životě, zdraví či ponižujícího zacházení. Žalobce poukazuje na zprávy ve spise, z nichž vyplývá výskyt šikany a vyššího počtu nebojových úmrtí v arménské armádě, přičemž tyto případy nejsou oficiálně vysvětleny a lidskoprávním organizacím nejsou poskytovány informace. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2022, č. j. 55 A 15/2022-38, který se zabýval aktuálností a vypovídací hodnotou obdobných

podkladů a upozornil na nízkou objasňenost případů šikany a týrání v arménské armádě.

5. Žalobce dále kritizuje tvrzení správních orgánů o existenci oficiálních mechanismů ochrany před nevhodným zacházením v armádě. Tyto informace podle něj vycházejí ze zprávy ZÚ v Jerevanu, která však sama upozorňuje na časté selhávání systému a nemožnost ověřit jeho funkčnost zvenčí, přičemž nebylo posuzováno, zda by tyto mechanismy byly skutečně dostupné právě žalobci.
6. Konečně žalobce poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, podle kterého nelze plnění branné povinnosti samo o sobě považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany, avšak pouze za předpokladu, že jde o službu v regulérní armádě demokratického státu a že odpírání služby z důvodu svědomí není sankcionováno nepřiměřeně. Uvádí, že arménská praxe je vůči odpíračům vojenské služby tvrdá, což potvrdil i Evropský soud pro lidská práva ve věci *Adyan a ostatní proti Arménii* (stížnost č. 75604/11), kde bylo konstatováno, že náhradní služba je nastavena tak, aby případné odpírače vojenské služby od jejich využití co nejvíce odradily svou délkou. Z toho žalobce dovozuje, že by nebylo přiměřeně zacházeno ani s ním, a to s ohledem na jeho dlouhodobý pobyt mimo Arménii, nízké kulturní začlenění a problémy jeho matky. Navrhl proto, aby krajský soud rozhodnutí žalované zrušil a věc ji vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná odmítla námitky žalobce a odkázala na správní spis i na napadené rozhodnutí. Uvedla, že napadené rozhodnutí splňuje požadavky § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) a že žádost žalobce byla posouzena v souladu se zákonem.
8. Žalovaná zdůraznila, že podle § 113 odst. 6 zákona o pobytu cizinců se cizinecký pas vydává mimo jiné cizinci s povolením k trvalému pobytu, který nemá platný cestovní doklad a doloží, že si jej nemůže nezávisle na své vůli opatřit. V řízení však žalobce tuto podmínku nesplnil. Z jeho žádosti vyplynulo, že důvodem je jeho neabsolvování vojenské služby v Arménské republice a dlouhodobý pobyt mimo vlast, přičemž poukazoval na bezpečnostní situaci v Arménii a poměry v arménské armádě.
9. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že plnění branné povinnosti vůči vlastnímu státu je obecně považováno za legitimní státoobčanskou povinnost a odkázala i na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Při posouzení splnění podmínek § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců vycházela zejména z Informace MZV ČR č. j. 114111-6/2023-MZV/LPTP ze dne 19. 6. 2023 a poukázala na to, že v Arménské republice neprobíhá vojenský konflikt a je zde dostupná možnost alternativní (civilní) služby. Obavy žalobce proto nepovažovala za relevantní a uvedené důvody neshledala jako důvody nezávislé na jeho vůli, které by mu bránily opatřit si arménský cestovní doklad. Navrhla proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Jednání

10. Při jednání konaném dne 26. 2. 2026 zástupce žalobce nejprve odkázal na rozhodování správních orgánů v jiných řízeních vedených ohledně žalobce a členů jeho rodiny, která nakonec vyústila v udělení trvalého pobytu žalobci i celé jeho rodině. Uvedl, že pokud Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že situace žalobce je natolik kritická, že odůvodňuje udělení povolení k trvalému pobytu, mělo by to být zohledněno i při posuzování

podmínek pro vydání cizineckého pasu. Uvedl, že žalobce a jeho bratr, kteří v České republice studují, jsou živiteli celé rodiny, přičemž matka žalobce je vážně nemocná a otec je v invalidním důchodu. Podle žalobce by bylo v rozporu s tím, že mu Česká republika poskytla trvalý pobyt, pokud by byl nucen opustit rodinu a odcestovat do Arménie k výkonu vojenské služby, případně tam vykonat trest odnětí svobody za její nenastoupení. Zástupce žalobce rovněž poukázal na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, podle něhož je správní orgán povinen zabývat se přiměřeností i tehdy, pokud to zákon o pobytu cizinců výslovně nestanoví, a musí tak činit vždy, pokud to cizinec namítne. Podmínku spočívající v objektivních okolnostech, které žalobci brání opatřit si cestovní doklad, je tak třeba hodnotit v širších souvislostech a s ohledem na princip přiměřenosti.

11. Žalobce uvedl, že s pobytovým oprávněním k trvalému pobytu není oprávněn cestovat, a to ani do států schengenského prostoru. Uvedl, že skutečnost, že se cizinec vrátí do Arménie, ještě sama o sobě neznamená, že bude automaticky povolán k výkonu vojenské služby. Má však zkušenosti se svými známými, kteří byli do vojenské služby povoláni. Zmínil také případy, kdy byl po návratu do Arménie šestadvacetiletý muž, který by již nestihl vykonat vojenskou službu do věkové hranice 27 let, odsouzen k trestu odnětí svobody na dva roky za její nenastoupení. Dále uvedl, že jeho kamarád, který nedávno přicestoval do Arménie, byl zadržen na letišti a bylo mu sděleno, že je odsouzen k trestu odnětí svobody za nevykonání vojenské služby. Bylo mu však nabídnuto, že pokud podepíše závazek vojenskou službu vykonat, trest odnětí svobody mu bude zrušen. Podle žalobce však nikdo neví, zda bude tento příslib skutečně dodržen.
12. Žalobce vyjádřil vděčnost za to, že mu bylo v České republice umožněno zůstat a studovat. Dále uvedl, že společně s bratrem finančně podporuje rodinu a rovněž jí poskytuje fyzickou pomoc. Popsal, že kromě studia vykonává brigády a nyní má uzavřenou dohodu o provedení práce, jejíž součástí je i budoucí cestování do zahraničí. Vyjádřil obavu, že pokud mu nebude vydán cizinecký pas, nebude schopen pracovní povinnosti podle dohody plnit a o zaměstnání přijde. Dodal, že mu zaměstnavatel přislíbil uzavření pracovního poměru na plný úvazek po dokončení studia, které má ukončit za tři měsíce.
13. Dohoda o provedení práce byla při jednání provedena jako důkaz a založena do soudního spisu. Z této dohody plyne, že zaměstnavatelem je společnost FAST ČR, a.s., se sídlem U Sanitasu 1621, Říčany 251 01, a zaměstnancem je žalobce. Dohoda byla uzavřena dne 24. 2. 2026 v Říčanech a stanoví, že žalobce bude v období od 1. 3. 2026 do 31. 12. 2026 vykonávat práci pomocného pracovníka.

V. Posouzení krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního s. ř. s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.). Dospěl přitom k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.
15. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce podal dne 24. 3. 2025 u správního orgánu prvního stupně žádost o vydání cizineckého pasu s odůvodněním, že nemá platný cestovní doklad a nemůže si jej nezávisle na své vůli opatřit. Uvedl, že svou domovskou zemi opustil v roce 2016 se svojí rodinou a na území České republiky všichni požádali o

mezinárodní ochranu kvůli obavám z pronásledování v souvislosti s novinářskou činností matky žalobce, která byla toho času členkou Arménského národního hnutí. Pronásledování rodiny eskalovalo až v násilné napadení rodiny v roce 2015 a následný odchod rodiny do České republiky, přičemž v okolnostech případu žalobce odkázal na spisy o azylových řízeních, resp. v řízeních o vydání oprávnění k trvalému pobytu jednotlivých členů rodiny. Žalobce si v České republice vybudoval velmi silné společenské, ekonomické i kulturní vazby, o čemž svědčí i to, že ovládá český jazyk, když v češtině úspěšně dokončil studium na základní i střední škole a nyní pokračuje ve studiu na vysoké škole. Uvedl, že získal povolení k trvalému pobytu a disponuje průkazem s platností do 26. 1. 2035. V Arménii již nemá žádné zázemí a podmínkou pro vydání cestovních dokladů mladým mužům je vykonání povinné vojenské služby. S ohledem na současnou geopolitickou situaci a přetrvávající eskalaci konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem není jeho návrat do vlasti možný, aniž by se vystavil nebezpečí vážné újmy na zdraví a na životě.

16. Správní orgán prvního stupně dopisem ze dne 8. 4. 2025 vyzval žalobce prostřednictvím jeho zástupce k poskytnutí součinnosti při zjišťování podkladů pro vydání rozhodnutí, konkrétně k prokázání uváděného důvodu žádosti žalobce. K poskytnutí uvedené součinnosti správní orgán žalobci stanovil lhůtu 20 dnů, následně však byla lhůta na žádost žalobce prodloužena do 20. 5. 2025. Žalobce poskytl součinnost při zjišťování podkladů pro vydání rozhodnutí podáním, doručeným správnímu orgánu dne 14. 5. 2025. Přílohou žalobce doručil správnímu orgánu prvního stupně sdělení Služby pro migraci a občanství Ministerstva vnitra Arménské republiky ze dne 5. 5. 2025, které podle žalobce prokazuje, že v získání cestovního dokladu u orgánů domovského státu mu brání skutečnost, že jeho domovská země podmiňuje vydání cestovních dokladů u mladých mužů vycestováním a vykonáním povinné základní vojenské služby. Současně navrhl, aby správní orgán prvního stupně, v případě pochybností, provedl výslech jeho osoby. Ze sdělení Služby pro migraci a občanství Ministerstva vnitra Arménské republiky ze dne 5. 5. 2025 plyne, že vydávání cestovních pasů občanů Arménské republiky s bydlištěm nebo pobytem v zahraničí se provádí prostřednictvím diplomatických misí a konzulárních úřadů Arménské republiky. Žadatel o vydání cestovního pasu musí předložit potřebné dokumenty podle nařízení vlády ze dne 23. 6. 2011, č. 974-N. Závěrem sdělení bylo uvedeno, že pokud žalobce nepředloží uvedené dokumenty týkající se vojenské registrace, bude jeho žádost o výměnu pasu zamítnuta.
17. Z obsahu spisu vyplývá, že správní orgán si zajistil podklady pro rozhodnutí, a to rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 9 Azs 133/2018-93, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2022, č. j. 2 Azs 195/2021-61, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2020, č. j. 7 Azs 367/2019-33. Dále pak Informace MZV ČR, č. j. 114111-6/2023-MZV/LPTP ze dne 19. června 2023, k č. j. MV-92291-1/OAM-2023 a Informace MZV ČR, č. j. 112157/2023-MZV/LPTP ze dne 17. května 2023, k č. j. MV-8341-5/OAM-2023.
18. Správní orgán prvního stupně poskytl žalobci možnost seznámit s podklady rozhodnutí. Žalobce této možnosti prostřednictvím zástupce využil a sdělil, že se k podkladům pro rozhodnutí vyjádří ve lhůtě 15 dnů. Dne 10. 7. 2025 se žalobce písemně vyjádřil k podkladům pro vydání rozhodnutí. Uvedl, že splňuje podmínky pro vydání požadovaného cestovního dokladu, neboť je držitelem povolení k trvalému pobytu a zároveň si nemůže z důvodu nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným

způsobem. Uvedené žalobce doložil soudním překladem sdělení Ministerstva vnitra Arménské republiky ze dne 5. 5. 2025, z něhož vyplývá, že Arménie podmiňuje vydání cestovních dokladů u mladých mužů vycestováním a vykonáním povinné vojenské služby. Žalobce dále konstatoval, že dle portálu CivilNet, který se dlouhodobě věnuje bezpečnostní a obranné problematice v Arménii, v armádě za rok 2024 zemřelo nejméně 40 vojáků, z toho pouze čtyři při bojových operacích. Většina ostatních úmrtí byla důsledkem vražd mezi vojáky, sebevražd, šikany nebo porušení bezpečnostních pravidel. Odkázal rovněž na zprávy od Human Rights Watch, dle kterých byly v Arménii zaznamenány případy mučení, bití i úmrtí, která byla následně nesprávně kvalifikována jako sebevraždy nebo nehody. Uváděl rovněž, že systémové problémy ve vojenském prostředí přetrvávají, přičemž nedostatečné vyšetřování násilných incidentů a atmosféra beztrestnosti zůstávají vážným problémem dodnes. Žalobce si tak může opatřit cestovní doklad jedinec absolvováním povinné vojenské služby. Avšak tím by došlo k porušení čl. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který garantuje právo na život a čl. 3 Úmluvy, který garantuje zákaz mučení a nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestu.

19. Správní orgán prvního stupně dne 16. 7. 2025 rozhodnutím č. j. OAM-25718-17/CD-2025 ve spojení s opravným rozhodnutím ze dne 14. 8. 2025, č. j. OAM-25718/20/CD/2025 žádost žalobce o vydání cizineckého pasu z důvodu nesplnění podmínky uvedené v ustanovení § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců zamítl. Uvedl, že povinnost vykonání vojenské služby nemůže být důvodem, pro který by si účastník řízení nemohl cestovní doklad ze země původu opatřit. Jedná se o základní státoobčanskou povinnost uznávanou i mezinárodními úmluvami. Navíc v Arménii existuje i možnost alternativní vojenské služby. Dle představitelů arménských lidskoprávních organizací občané Arménie dlouhodobě žijící v cizině mohou vykonat vojenskou službu, přičemž nevidují k nim špatný či diskriminační přístup. Pokud jde o případy nevhodného zacházení s branci, tyto nejsou navázány pouze na osoby dlouhodobě žijící v zahraničí. V případě špatného zacházení v armádě má každý voják právo využít oficiální mechanismy, které by jim pomohly. Uzavřel, že v žalobcem uváděných důvodech, jakkoliv jsou reálné, nespátňuje v nich důvody, pro které by mu bylo nezávisle na jeho vůli fakticky znemožněno získat cestovní doklad ze země původu.

20. Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce včasné odvolání. Namítal, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné a nezákonné. Nesouhlasil s právním posouzením správního orgánu prvního stupně, neboť byl přesvědčen, že doložil dostatečný počet důvěryhodných podkladů prokazujících, že v případě návratu do země původu mu hrozí výkon vojenské služby, když v arménské armádě dochází k systematické šikaně, vysoké sebevražednosti a branci jsou vystaveni nestabilní bezpečnostní situaci v důsledku konfliktu o Náhorní Karabach. V odvolání poukázal na další zdroje, které potvrzují žalobcem zmíněná rizika v arménské armádě. Potvrzují například úmrtí mimo bojové akce, přičemž některá z nich jsou z důvodu cíleného ničení důkazů nesprávně evidovány jako sebevraždy. Žalobce rovněž uvedl, že by byl v armádě velmi pravděpodobným cílem šikany, neboť již neovládá kulturně-sociální aspekty života v Arménii, v jejichž důsledku by mohl být vystaven nelidskému a ponižujícímu zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Žalobce odkázal také na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2020, č. j. 7 Azs 367/2019-33, který se zabýval pochybením správního orgánu týkajícím se závažnosti situace panující v arménské armádě. Podle tohoto rozhodnutí porušení či hrozba porušení čl. 2 nebo čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv

a svobod má přednost před respektováním práva suverénního státu na výkon branné povinnosti. Žalobce tak má za to, že jeho možnosti k získání cestovního dokladu jsou znemožněny hrozbou porušení základních lidských práv. Nucené podstoupení porušení základních práv a svobod však nemůže v právním státě představovat legitimní cestu k cíli. V projednávaném případě je tak nutné dovodit, že jsou zde dány důvody nezávislé na vůli žalobce, které mu znemožňují opatřit si cestovní doklad. Dodal, že došlo k opětovnému obnovení konfliktu v Náhorním Karabachu, neboť dochází k porušování přiměřenosti a probíhají boje. Na závěr odvolání namítl, že se správní orgán prvního stupně nezabýval přiměřeností s ohledem na jeho rodinný a soukromý život, ač se tím zabývat měl.

21. Napadeným rozhodnutím žalovaná odvolání žalobce zamítla a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalovaná ztotožnila se závěry správního orgánu prvního stupně. Poukázala na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2022, č. j. 2 Azs 195/2021-61, který uvedl, že žalobce nemá v budoucnu, s ohledem na podstatnou změnu politické situace v Arménii, žádný rozumný důvod se obávat svého pronásledování od představitelů bývalého režimu. Žalovaná nepovažuje obavy žalobce z pronásledování jeho osoby po návratu z České republiky za opodstatněné. Poukázala i na to, že tyto obavy nebyly shledány jako důvodné ani v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Zdůraznila, že plnění branné povinnosti vůči vlastnímu státu a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem uznávaným i mezinárodními úmluvami. Žalovaná dále uvedla, že správní orgán prvního stupně doplnil do správního spisu podklady, které nepotvrzují, že by žalobce byl v případě návratu do vlasti ohrožen na zdraví či na životě. Není znám žádný konkrétní důvod, pro který by samotný výkon povinné vojenské služby představoval objektivní nepřekonatelnou překážku jeho návratu. Informace MZV ČR, č. j. 114111-6/2023-MZV/LPTP ze dne 19. 6. 2023 se zabývá mimo jiné i situací osob v odvodovém věku, které pobývaly dlouhodobě mimo Arménii a vracejí se zpět do vlasti. Ze zprávy vyplývá také to, že v Arménii existují i možnosti alternativní vojenské/civilní služby. Žalovaná dále konstatovala, že v Arménii v současné době neprobíhá žádný válečný konflikt. Pokud jde o námitku nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí, k této žalovaná uvedla, že je nedůvodná. Odkázala přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2020, č. j. 7 Azs 367/2019-33 a uvedla, že skutečnost, že žalobce na území pobývá od roku 2016, má zde nejbližší rodinu i vytvořené vazby, závěr o nepřiměřenosti sama o sobě neodůvodňuje. Závěrem uvedla, že správní orgán prvního stupně postupoval v souladu se zákonem, zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a nebylo třeba dalšího dokazování či doplnění spisového materiálu.
22. Při posuzování žalobních námitek soud vycházel z následující právní úpravy.
23. Podle § 113 odst. 6 zákona o pobytu cizinců *„cizinecký pas vydá ministerstvo na žádost cizince a) který pobývá na území na základě povolení k trvalému pobytu, nemá platný cestovní doklad a doloží, že si jej nemůže nezávisle na své vůli opatřit, b) který je oprávněn k trvalému pobytu podle § 87, pokud nemá platný cestovní doklad, nebo c) požívajícího dočasné ochrany podle zvláštního právního předpisu^{3a}, který není držitelem cestovního dokladu.“*
24. Podle § 3 správního řádu *„nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.“*
25. Podle § 50 odst. 3 věty první správního řádu *„správní orgán je povinen zjistit všechny*

okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu.“

26. Podle § 50 odst. 4 správního řádu „*pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přiblíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.“*
27. Podle § 68 odst. 3 věty první správního řádu „*v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“*
28. Ze shora citovaného ustanovení je zřejmé, že cizinecký pas podle § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců lze vydat cizinci pobývajícím na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu pouze tehdy, pokud 1) nemá platný cestovní doklad a zároveň 2) doloží, že existuje objektivní, na vůli cizince nezávislá překážka (překážky), která mu znemožňuje, aby si takový doklad opatřil. V případě absence některé z uvedených podmínek nelze cizinci cestovní doklad podle tohoto ustanovení zákona o pobytu cizinců vydat.
29. V řízení zahájeném žádostí žalobce bylo osvědčeno, že žalobce je cizincem pobývajícím na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu, který nemá platný cestovní doklad, neboť jeho cestovní doklad Arménské republiky pozbyl platnosti. Z dokladů založených ve správním spise vyplývá, že žalobce na území České republiky pobývá od roku 2016, kdy spolu se svou rodinou přicestoval a požádal o mezinárodní ochranu z důvodů obav z pronásledování souvisejících s novinářskou činností jeho matky, která byla členkou Arménské národního hnutí. Žádostem o azyl jednotlivých členů rodiny nebylo vyhověno, žalobci však bylo následně uděleno povolení k trvalému pobytu, v jehož rámci získal průkaz o povolení k pobytu s platností do 26. 1. 2035. Ze správního spisu dále plyne, že vydání cestovního dokladu je u mužů v žalobcově věku podmíněno předložením dokladů o splnění, případně splnitelnosti povinné vojenské služby, což potvrzuje i sdělení Služby pro migraci a občanství Ministerstva vnitra Arménské republiky ze dne 5. 5. 2025.
30. Krajský soud nejprve uvádí, že podle § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumává napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Současně však platí, že zjistí-li soud vady uvedené v § 76 odst. 1 s. ř. s., přihlíží k nim z úřední povinnosti a pro tyto vady napadené rozhodnutí zruší, i když nebyly výslovně namítnuty.
31. V projednávané věci soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí trpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a současně vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
32. Žalovaná založila svůj závěr o nesplnění podmínky podle § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců na úvaze, že žalobcem uváděné obavy z výkonu vojenské služby v Arménii nepředstavují důvod nezávislý na jeho vůli, pro který by si nemohl opatřit cestovní doklad. Takový závěr však mohl obstát jen tehdy, pokud by byl podložen dostatečně zjištěným skutkovým stavem a přezkoumatelnou úvahou, z níž by bylo zřejmé, jak žalovaná hodnotila podklady vztahující se k poměrům v arménské armádě, k tvrzenému riziku újmy ve smyslu čl. 2 a čl. 3 Úmluvy a k individuálním okolnostem případu. Ostatně i z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že při podmínění vydání cestovního dokladu výkonem branné povinnosti nelze setrvat pouze u obecné

- úvahy o legitimitě této povinnosti, nýbrž je třeba posoudit, zda v konkrétním případě neexistují překážky, pro které po cizinci nelze splnění takové podmínky objektivně či spravedlivě požadovat (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 4. 2020, č. j. 7 Azs 367/2019-33).
33. Ze správního spisu přitom plyne, že žalobce ve správním řízení poukazoval na konkrétní články a zprávy týkající se poměrů v arménské armádě, zejména výskytu šikany, násilných incidentů a nebojových úmrtí, jakož i otázky účinnosti ochranných mechanismů. Žalovaná však v napadeném rozhodnutí nevysvětlila, proč tyto podklady nepovažovala za významné pro posouzení věci, případně proč je nepokládala za věrohodné či dostatečně vypovídající. Obdobně již Krajský soud v Praze zdůraznil, že nevypořádá-li se správní orgán s konkrétními zdroji, na které účastník řízení poukazuje, může být jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2022, č. j. 55 A 15/2022-38).
34. Správní orgány měly současně k dispozici i vlastní podklady vztahující se k vojenské službě, alternativní službě, návratu po dlouhodobém pobytu v zahraničí a ochraně před špatným zacházením, včetně informací vztahujících se k osobám dlouhodobě pobývajícím mimo Arménii. Tyto podklady se však v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně nepromítly. Z odůvodnění není zřejmé, proč žalovaná považovala převážně obecné informace obsažené zejména ve zprávě MZV ČR za postačující právě pro žalobcův konkrétní případ, a jak tyto informace vztáhla k jeho individuální situaci. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je v tomto směru natolik stručné, že neumožňuje přezkoumat, jakými úvahami se žalovaná při hodnocení těchto podkladů řídila.
35. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí je dána právě tím, že z něj nelze seznat úvahy, jimiž se žalovaná při hodnocení podkladů řídila, ani to, jak se vypořádala s podklady a tvrzeními, která mohla mít pro posouzení věci podstatný význam. Povinnost správního orgánu uvést v odůvodnění důvody rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, jimiž se při jejich hodnocení řídil, a způsob vypořádání návrhů a námitek účastníka přitom výslovně vyplývá z § 68 odst. 3 správního řádu.
36. Soud současně shledal, že skutkový stav nebyl zjištěn v rozsahu potřebném pro zákonné rozhodnutí ve věci. Správní orgány sice opatřily podklady o zemi původu, avšak tyto podklady nevyhodnotily ve vztahu ke konkrétním tvrzením žalobce a nezabývaly se v potřebném rozsahu jeho individuální situací, jak byla tvrzena již ve správním řízení. Žalobce přitom poukazoval nejen na obecné poměry v arménské armádě, ale i na okolnosti své osoby, zejména na svůj dlouhodobý pobyt mimo Arménii, oslabené kulturně-sociální vazby na zemi původu a tvrzené souvislosti s dřívějším postavením jeho rodiny, které podle něj mohly zvyšovat riziko nevhodného zacházení po návratu do země původu. Tyto okolnosti žalovaná dostatečně neposoudila v jejich souhrnu.
37. Za takto zjištěného stavu nemůže soud přezkoumat správnost závěru žalované, že žalobce neprokázal existenci důvodu nezávislého na jeho vůli, pro který si nemůže opatřit arménský cestovní doklad. Jinak řečeno, absentuje-li řádné hodnocení podkladů a individuálních okolností případu, nelze ověřit, zda právní závěr žalované má ve spise dostatečnou oporu.
38. Krajský soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil pro vady řízení, spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalované k dalšímu řízení.

39. V dalším řízení bude žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Bude zejména povinna znovu a přezkoumatelně vyhodnotit již opatřené podklady, případně je v potřebném rozsahu doplnit, vypořádat se s podklady a tvrzeními, na něž žalobce ve správním řízení odkazoval, a zohlednit též individuální okolnosti jeho případu významné pro posouzení, zda si může cestovní doklad opatřit nezávisle na své vůli, respektive zda žalobcem tvrzené okolnosti mohou ve svém souhrnu zakládat překážku, pro kterou po něm nelze spravedlivě požadovat, aby podmínku spočívající ve výkonu vojenské služby splnil.
40. K namítané nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalobce krajský soud uvádí, že skutečnosti, jichž se žalobce dovolával při jednání před soudem (zejména tvrzení týkající se finančního zajištění rodiny, zdravotního stavu matky a invalidity otce), nebyly uplatněny ve lhůtě pro podání žaloby a nejsou ani obsaženy ve správním spise. Nejedná se tak o žalobní námitku podanou včas. Krajský soud se proto touto námitkou nezabýval. To však nevylučuje, aby žalobce tyto skutečnosti v dalším řízení před žalovanou řádně uplatnil a doložil. Stane-li se tak, bude se jimi žalovaná povinna zabývat.

VI. Náklady řízení

41. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, náleží mu tak právo na náhradu nákladů řízení v dále uvedeném rozsahu (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).
- a. Žalobce zaplatil soudní poplatek ve výši 3 000 Kč.
 - b. Žalobce byl zastoupen advokátem, náleží mu proto náhrada nákladů právního zastoupení. Advokát vykonal celkem 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepis a podání žaloby, jednání před soudem).
 - c. Sazba za jeden úkon právní služby podle § 7 bod 6 a § 9 odst. 5 advokátního tarifu činí 4 620 Kč, celkem za 3 úkony 13 860 Kč.
 - d. Advokátu náleží paušální náhrada hotových výdajů za 3 úkony po 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem 1 350 Kč.
 - e. Advokát je plátcem DPH, náleží mu proto náhrada za tuto daň ve výši 3 194,10 Kč.
 - f. Cestovní náklady žalobce nenáročoval.
42. Celkem žalobce vynaložil náklady řízení ve výši 21 404,10 Kč, po zaokrouhlení na celé koruny v souladu s matematickými pravidly 21 404 Kč.
43. Platební místo bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta k splnění povinnosti pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s 64 s. ř. s.

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 26. února 2026

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu